

Beszámoló a
Polgári Települési Értéktár Bizottság
2025. évben végzett tevékenységéről

Összeállította:

Ferenczné Fajta Mária
elnök

Polgár, 2026. március 16.

Polgár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény 3. § (1) és (2) bekezdésében foglaltak alapján hozta létre a Polgári Települési Értéktárát és annak gondozásával foglalkozó értéktár bizottságot. A Polgári Települési Értéktár Bizottság (továbbiakban: Bizottság) feladat- és hatáskörét; működését; a bizottsági tagok jogait és kötelezettségeit a képviselő-testület 53/2016. (IV. 28.) határozatszámmal elfogadott, az 5/2025. (I.30.) határozatszámmal módosított működési szabályzat tartalmazza.

A Bizottság 2026. március 16-án megtartott ülésén tárgyalta és a 2/2026. (III.16.) PTÉB határozattal elfogadta a Polgári Települési Értéktár Bizottság 2025. évi szakmai beszámolóját, melynek mellékletét képezi a Bizottság 3/2026. (III.16.) PTÉB határozattal elfogadott 2026. évre szóló munkaterve.

Szakmai munka

Együttműködve Polgár Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatalával, az Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtárral, valamint a Polgár Városért Alapítvány Kuratóriumával, a magyar nemzeti értékekről és hungarikumokról szóló törvény előírásainak megfelelően, az abban megfogalmazott célkitűzéseket követve, a Bizottság törekszik az értéktár teljessé tételére, részt vesz a nemzeti értékek gondozásában, népszerűsítésében és tovább örökítésében.

Jelen beszámolási időszakban Bizottságunkhoz nem érkezett javaslat a település értéktárába való nemzeti érték felvételére.

Az 1/2023. (II.6.) sz. PTÉB határozat alapján, kulturális örökség kategóriában nyilvántartott „Vitéz Enczi Mihály őrmester (1914-1984) életműve és katonai pályája”, bekerült a Hajdú-Bihar Vármegyei Értéktárba. Vitéz Enczi Mihály egyike volt annak a mindössze 40 főnek, akik kiérdemelték a Magyar Arany Vitézségi Érmét a második világháború éveiben, az ellenség előtt tanúsított személyes vitézségük, hősiességük, önfeláldozásuk, értékes szolgálatuk elismeréséért.

A Hajdú-Bihar Vármegyei Értéktár Bizottság 2025. június 26-ai ülésén tárgyalta a Huszár András nagykanizsai lakos által benyújtott javaslatot, és a 10/2025. (VI. 26.) határozatával döntött Polgár város nemzeti értékének megyei értéktárba történő felvételéről.

Bizottsági ülések

Időpont	Napirendi pontok
2025. február 13.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A PTÉB 2024. évben végzett tevékenységéről szóló beszámoló jóváhagyása. ▪ A PTÉB 2025. évi munkatervének tárgyalása.
2025. május 15.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ III. Polgári Értékek Napja rendezvény előkészítése<ul style="list-style-type: none"> - Progamelemek összeállítása - Polgári csapásolás Guinness rekord kísérlet tervezése ▪ HUNG-2025 pályázat ▪ A Kosárfonás története Polgáron című kiadvány előkészületei

III. Polgári Értékek Napja

Az Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár, valamint a Polgári Értéktár Bizottság közös szervezésében került megrendezésre szeptember 13-án, a III. Polgári Értékek Napja.

Az egész napos főtéri rendezvény közreműködői elsősorban intézményeink és a civil szerveződéseink tagjai voltak. A Polgári Ízek Utcájában tizenegy közösség várta vendéglátó sátraikhoz és kínáló pavilonjaikhoz, ínycsiklandó illatokkal a látogatókat. A Polgáriak a Városért Egyesület babgulyást készített, mellé az elmaradhatatlan hájas süteménnyel; a JAGSZI lecsót főzött; a Lokálpatrióta Mozgalom Egyesület sátrában pásztortarhonya főtt; a Polgárörök a Roma Hagyományörző Zene és Tánc Egyesülettel karöltve gazdag hússkáposztával és igazi roma specialitással, a vakaróval vonzotta sátrához a kóstolni vágyókat. A polgári nyugdíjas egyesületek és a Naplemente Idősek Klubja közös erővel készítették el specialitásukat, a polgári cserászkát, de aki édességre vágyott, annak igazán finom házias sütemény-csomagot kínáltak, mint ahogy a Rákóczi Szövetség Helyi Szervezete pavilonjában. Az Élet Virága Egészségvédő Egyesület hagyományos kovással készült kenyeret kínált különböző zöldségkrémekkel, illetve kovászos palacsintát sós és édes ízesítéssel. Végül, de nem utolsósorban a közalkalmazottak és köztisztviselők nyugdíjas közössége csipetkével dúsított gulyáslevest főzött. A kóstolójegyeket bármelyik sátorban be lehetett váltani. A befolyt összeg jótékony célú felhasználásáról a Polgár Városért Alapítvány Kuratóriuma gondoskodott. Újabb figurákkal bővült a főtéri Betlehem.

Az alkotni vágyó gyermekek és felnőttek többféle tevékenységet is kipróbálhattak. A Napsugár Óvoda és Bölcsőde, a Polgári Vásárhelyi Pál Református Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola továbbá a JAGSZI pedagógusai és munkatársai, valamint a Naplemente Idősek Klubjának tagjai is sok kedves, játékos tárggyal készültek kézműves asztalaiknál.

A vesszőfonást is kipróbálhatták az érdeklődők a volt ASzakköri tagok lelkes bemutatója mellett. Kiállítások előtt is elidőzhetnek a látogatók a nap folyamán. A Barankovics István (1906-1974) újságíró és kereszténydemokrata politikus életművét utcai tárlat formájában, a művelődési központ előcsarnokában pedig a Nemzeti Művelődési Intézet, Hungarikumok utazókiállítását tekinthették meg az érdeklődők. Azokat, akik az egészségi állapotukról szerettek volna többet megtudni, azokat széleskörű szűrővizsgálatokkal várták a PÉTEGISZ Járóbeteg Szakellátó Központ munkatársai. A gyermekek és felnőttek örömeire egyaránt, egész nap Városnéző kisvonat járta Polgár utcáit.

A színpadi produkciók sora délelőtt az Ákom-Bákom Bábcsoport: Aranyszóló pinyőke előadásával kezdődött, a folytatásban helyi művészeti csoportjaink előadásai következtek. A Polgári Mazsorett és Táncegyesület, majd a SIGO Örömtáncsoport vidám, lendületes produkciója méltó módon megalapozta a nap hangulatát. Az ünnepélyes megnyitón Tóth József polgármester, C.Tóth János Polgár város díszpolgára és a Polgári Települési Értéktár Bizottság elnöke osztotta meg gondolatait a hagyományápoló és értékőrző magatartás fontosságáról, a közösségeink szerepéről és a helytörténeti emlékeinket tovább örökítő muzeális gyűjtemény létrehozásáról. A folklór délutánon a népzene és néptánc értékes gyöngyszemeiből válogattak a helyi és a vendég hagyományörző csoportok. Köztük a Polgári

Vásárhelyi Pál Református Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola néptáncos diákjai, a Polgári Tiszavirág Citerazenekar, a tiszagyulaházi Eszterág Néptáncgyűttes, a görbeházi Cserfa, Cserfes, Cserfácska Népdalkör és a Görbeházi Dalárda, a tiszadobi Kalamajka Néptáncsoport, a tiszaujvárosi Kisbocskor és Pántlika Néptáncgyűttes, valamint a Roma Hagyományörző Zene és Tánc Egyesület. A talpalávalót a Bürkös Zenekar szolgáltatta.

A Debreceni Népi Együttes lépett utoljára színpadra műsorával, majd folklór délután zárásaként Hercz Vilmos, a Debreceni Népi Együttes vezetője koordinálásával, a polgári csapásolás és a polgári friss csárdás tánclépéseit sajtóíthatták el a főtéri táncház forgatagában.

Vesszőfonás bemutatása

A polgári csapásolás tanítása

Értékeink gondozása

Útmenti keresztok gondozása

A Polgár város közigazgatási területén lévő 19 db útmenti kereszt gondozására hirdettük meg 2021-ben a „Fogadj örökbe egy útmenti keresztet!” programot. A felhívás akkor egy évre szólt, majd 2022-től két évre módosítottuk. Az örökbefogadók nyilatkozatai alapján 2024-től 10 kereszt gondozását további öt évig, 2029-ig, valamint 3 kereszt gondozását 2026-ig vállalták. A program hosszabb távú fenntartása érdekében indokolttá vált a pályázati feltételek átgondolása, módosítása.

Nyilvánosság

A helyi nemzeti értékek gyűjteményét, és a Bizottság munkáját a www.polgar.hu weboldalon erre a célra létrehozott menüpontja alatt lehet nyomon követni. Innen tölthetők le azok a formanyomtatványok, amik a javaslatételhez szükségesek és itt lehet informálódni az elfogadott értékekről. A javaslatételeket elektronikus úton is fogadjuk. Az online űrlapok Polgár város honlapján, és a Polgári Települési Értéktár Facebook oldalán érhetők el.

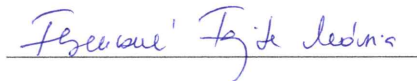
Polgári Települési Értéktár nyilvántartott értékei

	Nemzeti érték	Kategória	Határozat száma
I.	Árvácska Népdalkör és a Tiszavirág Citerazenekar	Kulturális örökség	6/2016. (IX.28.)
II.	Barankovics István (1906-1974) újságíró és keresztény-demokrata politikus főterei mellszobra	Kulturális örökség	7/2016. (IX.28.)
III.	Polgári Hurka-pite	Agrár- és élelmiszer-gazdaság	8/2016. (IX.28.)
IV.	Polgári csapásolás	Kulturális örökség	1/2017. (I.31.)
V.	Polgári Római Katolikus templom	Kulturális örökség Épített környezet	3/2017. (I.31.)
VI.	Kálvária Domb	Kulturális örökség Épített környezet Természeti környezet	4/2017. (I.31.)
VII.	„Polgár története” Monográfia	Kulturális örökség	8/2017. (V.3.)
VIII.	Dr. Dely Mátyás Polgáron elhelyezett bronz emléktáblája, állatorvosi munkássága	Agrár- és élelmiszer-gazdaság	9/2017. (V.16.)
IX.	Barkó Imréné, született Móricz Julianna hagyományközvetítő és értékörző munkássága	Kulturális örökség	3/2018. (VII.18.)
X.	A Polgár Önkéntes Tűzoltó Egyesület muzeális értékű tűzoltó járművei	Ipari és műszaki megoldások	4/2018. (VII.18.)
XI.	Polgári Református Templom	Kulturális örökség Épített környezet	5/2018. (VII.18.)
XII.	Polgári Lovas Hagyományörző Egyesület	Kulturális örökség	6/2018. (VII.18.)
XIII.	Útmenti kereszték Polgáron	Kulturális örökség Épített környezet	7/2018. (VII.18.)
XIV.	Első világháborús emlékmű (Polgár)	Kulturális örökség Épített környezet	9/2018. (X.15.)
XV.	Sebestyén Ferenc: Polgár múltja és jelene 1-7 részes videosorozat	Kulturális örökség	3/2019. (V.13.)
XVI.	Polonkai-ház	Épített környezet	1/2021. (II.10.)
XVII.	Vitéz Enczi Mihály őrmester (1914-1984) életműve és katonai pályája	Kulturális örökség	1/2023. (II.6.)
XVIII.	Dohánybeváltó raktár	Épített környezet	4/2023. (V.22)

Összegzés

A Bizottság folytatja a város értékeinek felkutatását, az értékőrző szemléletmód kialakítását. Keresi az együttműködési lehetőségeket magánszemélyekkel és civil szervezetekkel, akik segítik a helytörténeti-helyismereti anyagok felkutatását. Az összetartozás, az egység és a nemzeti tudat erősítése érdekében kell összegyűjteni, dokumentálni, őrizni, védeni és ápolni nemzetünk értékeit.

Polgár, 2026. március 16.

Ferenczné Fajta Mária
elnök